

Försvarsdepartementet

Yttrande Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret (SOU 2025:6)

Dnr Fö2025/00151

Skolverkets synpunkter

Skolverket tillstyrker samtliga förslag men vill i sammanhanget komplettera ett av förslagen till förordning om ändring i förordningen (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen samt uppmärksamma följande gällande skolplikt och totalförsvarsplikt.

Skolplikt och totalförsvarsplikt

Det finns barn som är 16 år fyllda men som ännu omfattas av skolplikt. Det finns därför skäl att klargöra hur lagstiftningen om skolplikt och lagstiftningen om totalförsvarsplikt, inklusive civilplikt, från 16 års ålder förhåller sig till varandra.

Skollagen anger att för en elev i grundskolan eller anpassade grundskolan upphör skolplikten som huvudregel vid utgången av vårterminen det tionde året eller, om eleven går i specialskolan, det elfte året efter det att eleven börjat fullgöra skolplikten. Skolplikten inträder som huvudregel höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år. Det innebär att skolplikten för en elev i grundskolan eller anpassade grundskolan i de flesta fall upphör när eleven fyller 16 år. För de flesta elever i specialskolan upphör skolplikten när eleven fyller 17 år. För den elev som inte gått ut högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört, upphör dock skolplikten i stället ett år senare, dock senast när eleven fyller 18 år.

1.20 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen

Skolverkets förslag till komplettering.

I betänkandet föreslås att det av förordningen (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen ska framgå att den myndigheten i fredstid ska planera för hur totalförsvarspliktiga vid behov ska kunna utbildas vid höjd beredskap,

Skolverket noterar att det i promemorian En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet anges att det framstår som en olägenhet för skolverksamheterna att vid framtagande av en krisplan behöva etablera en kontakt med tre olika myndigheter: Arbetsförmedlingen, Skolverket och Länsstyrelsen. Den utredningen menar att det därför inte längre bör vara ett krav att en kontakt ska tas med Arbetsförmedlingen vid planläggning av skolverksamheten. Skolverket delar denna uppfattning.

I den ovan nämnda promemorian föreslås också att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska fastställa vilka utbildningar på gymnasial nivå som har betydelse för samhällsviktig verksamhet och som särskilt ska prioriteras vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Skolverket har i sitt remissvar (dnr 2024:2762) delvis tillstyrkt detta, men påtalat att det är viktigt att MSB ska avgöra detta i samråd med Skolverket.

Om Arbetsförmedlingen i fredstid ska planera för hur totalförsvarspliktiga vid behov ska kunna utbildas vid höjd beredskap anser Skolverket att det är viktigt att även en sådan planering sker i samråd med Skolverket, och även med MSB om det ovan nämnda förslaget realiserar.

På Skolverkets vägnar

Erik Janzon
Rättschef

Pernilla Enbom
Undervisningsråd

Handlingen är beslutad i Skolverkets
elektroniska ärende- och
dokumenthanteringssystem av:
Erik Janzon (Signerare) den 2025-05-12.

I ärendets slutliga handläggning har även tf. stabschef Johan Börjesson och enhetschef Anders Duvkär deltagit.